

L'ART DE RIEN

EXPO

23.11.2023 > 17.03.2024

CENTRALE
FOR CONTEMPORARY ART

hall

Place Sainte-Catherine
45 Sint-Katelijneplein
Bruxelles 1000 Brussel(s)
www.centrale.brussels

5 min
Bourse/Beurs

FÉDÉRATION
WALLONIE-BRUXELLES

be.brussels

visit.brussels

Eeckman

MUSEUM OF MODERN ART

La 1ere

MUSIO3
CHANGEZ D'AIRS

BRUZZ
TUUS DE TICHTY

La Libre

#centralebrussels

Met de steun van de Federatie Wallonië-Brussel

Inhoudstafel

De tentoonstellingen

CENTRALE | hall

- Inleiding door Delphine Houba, schepen voor Cultuur, Toerisme en Grote Evenementen 4
- *L'art de rien*: in het kort 5
- *L'art de rien*: inleiding door François de Coninck, gastcurator 6
- Gesprek met François de Coninck 7
- Biografie van François de Coninck 12
- Beeldmateriaal 14

CENTRALE | box

- Sophie Mavroudis 16

CENTRALE | vitrine

- Antoinette d'Ansembourg 17

Agenda 18

CENTRALE for contemporary art 20

Praktische informatie 22

Pers- en communicatiecontacten 22

Met dank aan (partners) 23

De CENTRALE, het centrum voor hedendaagse kunst van de Stad Brussel, zal u opnieuw verrassen.

Na *extra*, de krachtige en geëngageerde tentoonstelling van Mehdi-Georges Lahlou en Candice Breitz, is het tijd voor *L'art de rien*, waarin poëzie en humor vrolijk samengaan.

Meer dan twintig kunstenaars, van wie de meesten uit Brussel, presenteren werken die bijna uit het niets zijn gemaakt, waarbij eenvoudige gebaren en materialen worden gebruikt om alledaagse voorwerpen nieuw leven in te blazen. Het is een genereus, heerlijk creatief project, ver weg van het elitaire imago dat maar al te vaak kleeft aan hedendaagse kunst.

De tentoonstelling wordt afgewisseld met momenten om te delen: performances, projecties van kunstfilms, intergenerationele workshops, rondleidingen en concerten.

Daarnaast blijft het ondersteunen van opkomende kunstenaars een belangrijke ambitie van de CENTRALE. Dit sluit aan bij de wens van de stad om jong Belgisch of Brussels talent aan te moedigen en te promoten via haar culturele en artistieke podia en evenementen. De installaties van Sofhie Mavroudis in CENTRALE | box en Antoinette d'Ansembourg in CENTRALE | vitrine werden tegelijk met *L'art de rien* ingehuldigd.

Het programma van de CENTRALE sluit perfect aan bij mijn ambitie voor de Stad Brussel: cultuur inclusief en toegankelijk maken voor iedereen, zonder onderscheid, in alle openheid en dialoog. Al deze tentoonstellingen zijn de vrucht van verschillende culturele samenwerkingen die deze mooie projecten en hun kunstenaars een grotere zichtbaarheid geven.

Wees nieuwsgierig, u zult niet teleurgesteld worden!

Delphine Houba

Schepen voor Cultuur, Toerisme en Grote Evenementen

In het kort

👉 *L'art de rien* (23.11.2023 > 17.03.2024): een collectieve tentoonstelling die samen brengt kunstenaars en kunstenaressen – hoofdzakelijk Brusselse – die allen de gave bezitten van het kleinste gebaar en die een voorkeur hebben voor armoedig materiaal. Uitgenodigde kunstenaars: Elodie Antoine, Stéphane Balleux, Damien De Lepeleire, Marco De Sanctis, Benoît Félix, Olivier Goka, Gudny Rosa Ingimarsdottir, Nicolás Lamas, Sandra Lecoq, Miller Levy, Léa Mayer & Maëlle Maisonneuve, Sabrina Montiel-Soto, Marija Rinkeviciuté, Alain Rivière, Olivier Sidet, Christophe Terlinden, Bernard Villers, Léon Vranken, Tatiana Wolska.

👉 twee collecties: deze selectie van kunstenaars en kunstenaressen wordt aangevuld met de humor en poëzie uit het werk van **François de Coninck** en uit de formidabele collectie van hedendaagse curiositeiten van **Galila Barzilai Hollander**. Van haar is bekend dat zij een grote passie heeft voor *ongerijmde voorwerpen* en dat haar verzameling internationaal getint is.

👉 een gastcurator: de tentoonstelling *L'art de rien* is ontworpen door François de Coninck. François de Coninck is auteur, kunstenaar, uitgever, kunstcriticus, onafhankelijk curator en docent. Hij organiseerde talrijke tentoonstellingen in België, zowel in openbare locaties (Le Botanique, Africa Museum, Culturele centra Hasselt en Namen, Centre d'art contemporain du Luxembourg belge, enz.) als in privé-locaties (kunstcentra en galeries).

👉 een reeks evenementen: in het kader van de tentoonstelling organiseert de CENTRALE met zijn partners (kunstenaars, curator, lokale en internationale instellingen) een multidisciplinaire programmatie met een veelheid aan invalshoeken. De tentoonstelling wordt belicht vanuit een multidisciplinair perspectief met onder meer performances, een concert, geleide bezoeken, workshops, filmvertoningen en ontmoetingen. Dit alles in samenwerking met verschillende partners (Centre du Film sur l'Art, Week van de Klank...)

Kunsteraars

Beeldend kunstenaars

Elodie Antoine
Stephan Balleux
Florian Borkenhagen
Alain Bornain
Razvan Botis
Armelle Caron
Leo Copers
Dominique De Beir
François de Coninck
Peter de Cupere
Damien De Lepeleire
Boris Dennler
Marco De Sanctis
Marco Dessardo
Claude Faure
Benoît Felix
Alain Germoz
Olivier Goka
Benoît Grimalt
Hervé Georges Ic
Markus Hofer
Silja Hubert
Gudny Rosa
Ingimarsdottir
Michael Johansson
Philippe Kessel
Florian Kiniques
Nicolás Lamas
Sandra Lecoq
Alexandre Léger
Paul Leitner
Perrine Lievens
Laura Lima
Luiz Philippe
Jorge Macchi
Léa Mayer
Maëlle Maisonneuve
Dries Meddens
Clémentine Mélois
Miller Levy
Olivier Liegent
Sabrina Montiel-Soto
Pol Pierart
Yoann Piccardi
Marija Rinkeviciuté
Alain Rivière
Andrei Roiter
Marie Rosen
Ariel Schlesinger

André Stas
Wolfgang Schulte &
Liana Zanfrisco
Olivier Sidet
Chris Soal
Jonathan Sullam
David Taborn
Christophe Terlinden
Laurent d'Ursel
Huub Vinken
Bernard Villers
Pascale de Villers
Fanny Viollet
John Van Oers
Guy Vording
Léon Vranken
Samir Willems
Tatiana Wolska.

Performance kunstenaars

Coraline Guilbeau
Bernard Massuir
Alain Snyers

L'ART DE RIEN

Inleiding door François de Coninck,
gastcurator

“Werken die gemaakt zijn van iets van niets raken mij diep. Van een door Picasso gemaakte stierenkop samengesteld uit een fietsstuur en -zadel tot de kwetsbare en poëtische producties van Arte Povera, alles weet me te bekoren zolang het armoedige rijmt met generositeit. Alles van die spaarzaamheid op het vlak van middelen ten dienste van het artistieke weet me te verwonderen, te triggeren, te amuseren en te verleiden. Wanneer iets een glimlach op het gezicht tovert, zet het ook aan tot nadenken. En er is heel weinig nodig om onze blik op dingen te verschuiven en dus een nieuwe kijk te ontwikkelen. Vandaag ben ik nóg gevoeliger geworden voor de poëtië van het kleinste gebaar omdat de huidige kunst, net zoals andere productie- en consumptiedomeinen, gekenmerkt lijkt te worden door een wildgroei aan dure materialen en technologische middelen, helaas vaak met de bedoeling om het publiek

te verbluffen. Daartegenover staat de vormelijke soberheid van kunstwerken die ontstaan zijn vanuit iets van niets en die een extra dimensie van schoonheid en betekenis geven aan hun bescheiden aanwezigheid in deze pronkerige wereld.”

GESPREK MET

François de Coninck

Interview juni 2023 door Laura Pleuger & Estielle Vandeweeghe (CENTRALE)

U bent de curator van de tentoonstelling L'art de rien in de CENTRALE. Kunt u ons iets meer vertellen over de keuze van deze titel?

Ik houd veel van woordspelingen. Door een tentoonstelling een ironische, luchtige, humoristische titel te geven, wordt het brein geprikkeld! De titel wekt vragen op, spreekt aan en werkt op die manier verruimend. Dit gezegd zijnde, mogen we ons niet beperken tot een gevatte titel: de woordspeling moet ook te verantwoorden zijn door een duidelijk thema en aansluitend daarbij ook door de selectie van de tentoongestelde werken. *L'art de rien*, dat is de kunst van het *bijna niets*, zou ik durven stellen. Het is aandacht hebben voor dat "iets" waarvan vaak wordt gezegd dat het "hét verschil" maakt: ongemerkt komt er iets in beweging ... met zo weinig! *L'art de rien*, dat is een minimum aan middelen ten dienste stellen van de kunst, met poëtische en esthetische doeleinden. Deze beperking van middelen versterkt het effect van iets ondefinieerbaars, een beetje zoals het effect van een verrassing, een emotie of een gevoeligheid. Wanneer soberheid en gulheid samengaan, ben ik blij! Met de tentoongestelde werken wil ik de bezoeker uitnodigen om die "*presque rien(s)*" die totaal onverwacht opduiken in onze gezichtsveld te gaan ontdekken. In hun vlucht vangen ze onze geest om hem naar een andere plek te brengen, waar hij anders niet naartoe zou zijn gegaan.

Dit is overigens een herwerkt project: een kleine tien jaar geleden werd al een dergelijk project bedacht met als titel *Deux fois rien*, met het werk van twee kunstenaars: Benoît Felix en Damien De Lepeleire. Het project is echter nooit gerealiseerd. *L'art de rien* is dus een collectief, herwerkt en geüpdatet project. Het initiële project heeft een mooie vlucht genomen, dankzij Carine Fol, toenmalig

artistiek verantwoordelijke met wie ik erover van gedachten had gewisseld toen ik voor de Musea van de Stad Brussel werkte. Zij had me gevraagd om het project verder uit te werken. Stukje bij beetje kreeg het collectief tentoonstellingsproject vorm en werd het door de CENTRALE opgepikt, waar ik zeer erkentelijk voor ben.

Vanuit etymologisch standpunt komt het woord *rien* (*niets*) van het Latijnse 'rem' wat zoveel betekent als "iets" en "niets". Het is vreemd genoeg de tweede betekenis die stand heeft gehouden: het taalgebruik heeft *rien* (*niets*) onthouden als "het gebrek van iets". Maar het woord blijft dubbelzinnig en net dat bevalt mij: er is die rijke spanning tussen het iets en het gebrek eraan – een spanningsveld dat hier wordt onderzocht aan de hand van plastische vormen.

Heel wat voorgestelde werken komen uit de collectie van Galila Barzilai Hollander. Hoe heeft u deze selectie gemaakt?

De collectie van Galila is zeer omvangrijk en uitermate boeiend. Ik ken haar goed, want op haar verzoek heb ik veel geschreven over het verhaal achter deze bijzondere verzameling: de context waarin de collectie tot stand is gekomen, de esthetische gevoeligheid die aan de basis ervan ligt en haar richting geeft, de manier waarop Galila is overgegaan van oude kunst (waarvan haar overleden echtgenoot Jacques Hollander collectioneur was) naar hedendaagse kunst, waarbij zij haar collectie alle kenmerken van een "rariteitenkabinet" gaf. De collectie is opgedeeld in thema's (de stoel, het boek, het ei, het oog, het geld, wit, zwart ...). Ik ken uiteraard niet alle werken, want het zijn er eindeloos veel, maar bij Galila is er die zeer bijzondere verhouding tot het voorwerp die mij interesseert, die kan gesitueerd worden binnen de surrealistische, en vooral dan Belgische, traditie. Ze laat zich leiden door een passie voor het *ongerijmde voorwerp*: het speelse, uit de toon vallende, paradoxale en geestige

voorwerp dat ons op een verkeerd been zet en onze mentale koers wijzigt; het kunstwerk met een verrassingseffect door het vervormen van de realiteit die het ons voorschotelt. Zij bezit de gave om kunstwerken te vinden die, met een grote dosis inventiviteit, karakter en humor banale voorwerpen of doodgewone materialen kunnen vervormen, door ze van hun voorbestemde functionaliteit te ontdoen.

Mijn uitgangspunt voor de selectie was niet de esthetische dimensie van de werken. Mijn oog is meteen gevallen op de werken gemaakt van eindjes touw, van bijna niets. Ik heb geput uit haar collectie stoelen en ondefinieerbare voorwerpen die met humor en luchtigheid in dialoog kunnen gaan met het werk van de andere kunstenaars.

De geselecteerde werken kaderen stuk voor stuk binnen het thema van de vervorming van hun oorspronkelijke taal. Op subtiele wijze zetten ze onze kijk op de materialen waaruit ze zijn vervaardigd in beweging – materialen die aanvankelijk niet bedoeld zijn om kunst mee te maken (zoals eierkartons bijvoorbeeld, of een tuinslang, kroonkurken, een plastic groentekratje ...). Een andere kijk die op zijn beurt de geest in beweging zet: plots krijgen deze materialen die niet langer als ordinair of gewoon worden gezien, door de artistieke interventie, door hun hergebruik en omvorming tot een assemblage, een soort van waardigheid in onze ogen, een andere invulling en dus een nieuwe waarde. Plots zijn het niet langer afgedankte voorwerpen die na gebruik worden vergeten en zich opstapelen in de huishoudelijke chaos van deze moderne wereld. Door in hun werken deze afgedankte voorwerpen te verwerken, geven deze kunstenaars opnieuw waarde en een bestaan aan zaken die dit niet hadden. Bovendien denk ik dat de kracht van deze werken die ontstaan zijn uit bijna niets, erin bestaat om onze kijk op alledaagse voorwerpen te vernieuwen en op te frissen. Ze reiken ons een andere belevingswijze aan en een gewijzigd inzicht dat verder gaat dan louter de wereld van de kunst. We kennen de beroemde uitspraak van Robert Filliou: "Kunst is datgene wat het leven interessanter maakt dan kunst." Wel, Galila's verzameling sluit naadloos aan bij deze gedachte! Ze stimuleert onze inventiviteit en

onze gevoeligheid in alle domeinen in ons leven waarin kunst, dankzij het aanstekelijke effect dat ze nu eenmaal heeft, ons iets te vertellen heeft. Al deze kleine veranderingen die deze kunstwerken teweegbrengen in ons kijken, voelen en denken, stellen ons in staat om de wereld op een andere manier te aanschouwen.

U houdt duidelijk van woordspelingen. De collectie van Galila bevat overigens heel wat boeken. Hoe staat u ten opzichte van taal en teksten?

Het "deeg" van de taal vormt mijn grondstof, als schrijver, beeldend kunstenaar en uitgever van kunstenaars. Mijn artistieke praktijk draait heel erg rond taal, het is mijn geliefkoosd medium. Ik houd ervan om het beeld letterlijk te nemen: uit het beeld het woord halen dat er zich in verschuilt en het vastzetten in een vorm die zich op dat moment aandient. Omdat woorden me voortdurend voor de gek houden, zeg ik vaak dat het spelen ermee mijn manier is om hen een koekje van eigen deeg te geven!

Verder hebben mijn projecten steeds vaker te maken met teksten rond beeldende kunsten. Ik geef immers les aan La Cambre waar ik mee instaat voor de module "Art(s) et écriture(s)". Daarin bestuderen we wat we tegenwoordig de "beeldende teksten" noemen, en die door critici recent worden opgevat als "literatuur buiten het boek" of de "tentoongestelde literatuur": woord wordt beeld, tekst wordt kunst, schrijfsels aanvaarden het om te worden gevisualiseerd. Steeds meer beeldende kunstenaars maken gebruik van taal in al haar vormen, in de meest uiteenlopende media. Schrijvende kunstenaars of schrijvers geven taal en de concrete uitdrukking ervan op die manier een totaal andere dimensie, door haar in allerhande plastische vormen te gieten.

In het kader van mijn werk als curator, uitgever van gravures en beeldend kunstenaar heb ik een zeer levendige interesse ontwikkeld voor deze vernieuwde schrijfvormen. In *L'art de rien* heb ik bijzondere aandacht besteed aan beeldende schrijfsels die aansporen tot humor en woordspelingen. Want datgene wat me doet glimlachen, doet me nadenken! Humor is een massage van het brein, er komt energie vrij. Een kunstwerk dat doet glimlachen, lucht

onze geest, opent onze verbeelding, haalt onze indrukken overhoop, ontdoet onze gedachten van al hun routines: humor leidt ons weg van betreden paden, van de ernst en de hermetische hoogdravendheid van hedendaagse kunst. "In een tempel moet alles ernstig zijn behalve het voorwerp van verering", zei Samuel Beckett, toch?

"Passie – Obsessie – Collectie" lezen we op de website van Galila. Is het verzamelen voor u een obsessie?

Neen, helemaal niet. Ik ben geen collectioneur in de dwangmatige betekenis zoals Galila dat is of nog heel wat collectioneurs. Zo'n obsessie is een permanente staat van beleg! Bij Galila is haar kunstverzameling een ware obsessie die haar geest en gedachten onophoudelijk beheerst. Bij haar is er die tomeloze drang om nieuwe werken aan te schaffen waar ze als een blok voor valt. Het is als een instinctmatige kracht. Een obsessieve honger en eraan toegeven is de enige manier om die honger te stillen. Er wordt wel eens gezegd: "Van cola drinken, krijg je nog meer dorst." Wel, dit geldt ook voor wie lijdt aan collectionitis! Geen enkel kunstwerk zal de dorst van zo'n collectioneur lessen: een obsessief verzamelaar is steeds op zijn of haar hoede, op zoek naar het ultieme stuk, het voorwerp dat enkel in zijn of haar verbeelding bestaat, ontoegankelijk en onbereikbaar en waarmee in zijn of haar beleving de hele collectie valt of staat. Galila zegt het trouwens zelf: "Ik ben een 'kunstoholicus'." Obsessie is een echte aandoening ...

Kunt u iets meer vertellen over uw eigen verzameling? Hoe beslist u om een kunstwerk aan te kopen?

Ik heb maar een kleine collectie, veel bescheidener dan die van Galila. Maar het leek me niettemin interessant om er stukken uit te halen die complementair zijn met die van haar, in die zin dat mijn werken vooral taalgerelateerde voorwerpen vervormen. Mijn verzameling is tot stand gekomen toen ik bijna twintig jaar terug ben beginnen te schrijven over het werk van kunstenaars, op hun vraag. Vervolgens heb ik geschreven voor musea, galerieën, kunstencentra, collectioneurs en uitgevers. In diezelfde periode, in 2006 om precies te zijn, heb ik een uitgeverij opgericht van postkaarten van hedendaagse kunst

(in de ruime betekenis van het woord). Door mijn interesse voor kunst alle richtingen te laten uitgaan, ben ik in contact gekomen met heel wat kunstenaars en werden er vaak hechte vriendschappelijke en professionele banden gesmeed. Deze collectie is dus het resultaat van toeval en van die ontmoetingen, waarvan de aangekochte kunstwerken een prachtig souvenir vormen. Maar ik heb dus helemaal geen "passie voor het object", en al zeker niet voor het unieke object. Als uitgever van kunstuitleven heb ik veeleer een passie ontwikkeld voor het veelvoudige, van postkaart tot gravure. Mijn collectie bevat veel kleine stukken: ik heb vooral werken aangekocht die mij wisten te raken, en dan vooral taalgerelateerde werken. Maar mijn collectie heeft niets obsessiefs. Ik houd ervan om mij te laten omringen door stukken die me aanspreken, me ontroeren, mij tot nadenken stemmen, vooral wanneer deze werken mij herinneren aan bijzondere ontmoetingen en een unieke verwantschap. Dat zijn de zaken die blijven hangen in mijn leven. Ik houd erg van de uitspraak van Louis Scutenaire: "Het is niet de parel die de halsketting maakt, het is de draad." Dat geldt voor een persoonlijke verzameling, maar ook voor een thematische en collectieve tentoonstelling als *L'art de rien*. Een verzameling samenstellen krijgt betekenis van zodra een draad de verschillende werken met elkaar verbindt, waardoor ze met elkaar in dialoog kunnen gaan. Mijn collectie is het verhaal van ontmoetingen met kunstwerken, maar evenzeer met kunstenaars. Meestal bevuchten beide elkaar, wat zich vertaalt in een pure esthetische, vriendschappelijke, intellectuele en gevoelige verstandhouding. En zo komt op den duur, met het verstrijken van de jaren, een verzameling tot stand.

De werken die in de tentoonstelling worden voorgesteld, zijn doorgaans vervaardigd met "bijna niets". Hoe heeft u ze in het imposante gebouw van de CENTRALE geïntegreerd? Welke invloed had het gebouw op de manier waarop u de tentoonstelling heeft opgebouwd?

Dat heb ik gerealiseerd met de kostbare hulp van alle medewerkers van de CENTRALE die het gebouw door en door kennen! Het is nogal een uitdaging, want er zitten heel wat kleine kunstwerken tussen: onopvallende, kwetsbare en subtiele stukken. En het gebouw is natuurlijk wat het is: imposant, massief en

ruw. Er zijn grote ruimtes, maar ook een aantal kleinere. In overleg met het personeel heb ik beslist dat we de locatie moesten nemen zoals ze was, en de confrontatie moesten uitspelen. We zijn dus niet vertrokken van het idee om muren en wanden te bouwen om die reusachtige en imposante ruimte te vullen, maar we hebben ingespeeld op het contrast tussen het gebouw – en zijn ietwat brute karakter – en de tentoongestelde werken. Wat ons niet belette om toch hier en daar een scheidingswand te voorzien en de ruimte minimaal te organiseren. Het was ook een kwestie van *L'art de rien* aan te houden als richtinggevend principe voor de scenografie: laten we niet te veel doen, gewoon zo eenvoudig en sober mogelijk. Laat ons opteren voor een sobere opbouw, met een parcours dat rekening houdt met de aard van de tentoongestelde werken. Zo zijn er nogal wat werken of installaties die rechtstreeks in de ruimte of op sokkels zijn geplaatst. Op die manier ontstaat een parcours dat de bezoekers langs de werken leidt. We hebben ook aandacht besteed aan het idee van hergebruik, met name met de vier *vintage* vitrinekasten die we aantreffen in de opslagplaatsen van de CENTRALE en die we gebruiken om bepaalde kwetsbare werken tentoon te stellen, gegroepeerd volgens thema. Dat is ons "rariteitenkabinet". En zo is de hele scenografie tot stand gekomen, in samenspraak met het volledige team. Een uitdaging, dat wel, maar ik heb altijd al een zwak gehad voor spanningsvelden en contrasten. Een grote ruimte als deze vullen met veel kleine werken is een ongewone manier om die ruimte te gebruiken, zoals ze is, zonder de omvang ervan te willen verdoezelen. We wilden het allemaal luchtig houden. Aanvankelijk was ik bang dat we net het tegenovergestelde zouden bekomen, namelijk een té volle ruimte. Dat is mijn minimalistische kantje ... Op een gegeven moment vreesde ik dat er te veel werken tentoongesteld werden om goed te zijn. Samen met Tania Nasielski hebben we beslist om de initiële selectie te beperken vanuit de gedachte: laat ons het principe van *L'art de rien* ook hier toepassen, meer bepaald in de keuze van de werken, de scenografie, de lege ruimte tussen de stukken ... Onmogelijk om een tentoonstelling op te bouwen met als titel

L'art de rien en er dan hoogdravende ambities op na houden op het vlak van de scenografie.

Welke raakpunten zijn er tussen de kunstenaars en de tentoongestelde werken?

Ik heb hoofdzakelijk Brusselse kunstenaars en kunstenaressen samengebracht die allen de gave bezitten van het kleinste gebaar, en die een voorkeur hebben voor armoedige materialen. Ze hergebruiken of vervormen materiaal voor esthetische of poëtische doeleinden of geven gewone gebruiksvoorwerpen een nieuwe waardigheid. Heel wat werken hebben humor als raakvlak.

Welke plaats nemen de bezoekers in in de tentoonstelling *L'art de rien*? Is het niet "moeilijk" om uw eigen collectie te delen met onbekenden?

Ik vind het interessant om het publiek mijn vertrouwen te schenken en respect af te dwingen voor de kwetsbaarheid van deze stukken die met nagenoeg niets zijn gemaakt. Een mooie uitdaging, alweer.

Ik heb een tentoonstelling willen maken die de bezoeker zoveel mogelijk raakt. We kennen allemaal wel tentoonstellingen waar je eerst een "tunnel van teksten" door moet, waar je via het intellect, de context en de theoretische reflectie moet passeren voor je tot de essentie zelf van het werk komt. De artistieke emotie blokkeert echter vaak van zodra er analyse en intellect mee gemoeid zijn. Ik wil deze expo zo toegankelijk mogelijk maken vanuit esthetisch oogpunt, maar ook op het vlak van de emoties die de werken kunnen oproepen bij de bezoeker. Ik wil een expo maken die een ander beeld nalaat van hedendaagse kunst, want voor velen blijft hedendaagse kunst die elitaire en sterk hermetische uitstraling hebben die haar terecht vaak wordt verweten. Dat "kleine kringetje" van ingewijden waartoe je moet behoren om toegang te krijgen tot de kunstwerken en ze te kunnen waarderen, via het intellect. Daardoor is er geen rechtstreekse, gevoelsmatige dialoog mogelijk met de werken. Ik vond het daarom belangrijk om werken te kiezen met intrinsieke esthetische en poëtische kwaliteiten waarvan ik denk dat ze door iedereen onmiddellijk kunnen worden gevoeld en beleefd zonder eerst een lange, verklarende

tekst te moeten verwerken. Ik wil dat deze expo bezoekers trekt die normaal gesproken geen kunstencentrum binnenstappen omdat ze denken: dit is niets voor mij, daar begrijp ik toch niets van ... Zulke gedachten wil ik de wereld uit helpen, door een tentoonstelling te maken die werkelijk voor iedereen bestemd is. De werken heb ik dus gekozen met al deze niet-ingewijde bezoekers in het achterhoofd. Eigenlijk wil ik dat de titel van het werk, de techniek en de gebruikte materialen volstaan om de artistieke emotie die ervan uitgaat te kunnen voelen en om de betekenis die erachter schuilgaat te kunnen begrijpen.

Ik heb nog niet vaak de kans gehad om mijn collectie in een openbare ruimte te tonen, maar ik denk dat het altijd interessant is om met een frisse blik werken te bekijken die je al lang kent. De werken zijn gemaakt om gezien te worden en ik beschouw het dan ook als een kans om ze in een collectieve tentoonstelling te kunnen laten zien, en dat gedurende een toch wel lange periode. Ik ben altijd verrast door wat onbekenden me weten te vertellen over wat zij van een bepaald werk vinden. Galila is net zo: ze is altijd erg blij dat zij haar collectie mag delen. Een collectie moet leven en om te leven moet ze gezien worden. Op hoe meer plaatsen en op hoe meer verschillende soorten plaatsen de werken getoond worden, hoe diverser het publiek en hoe diverser de vaak zeer verrassende reacties!

BIOGRAPHIE VAN

François de Coninck

François de Coninck (1969) is auteur, uitgever en kunstcriticus (lid van het AICA), zelfstandig curator en lesgever. Met de oprichting van Editions **klet & Ko** in 2006 – dat hij gedurende tien jaar heeft geleid – en van Editions **Anima Ludens** in 2014, bracht hij vele samenwerkingen tot stand, met tal van kunstenaars en schrijvers. Als curator organiseerde hij heel wat tentoonstellingen in België, zowel voor openbare instellingen (Botanique, Africa Museum, Cultuurcentra van Hasselt en Namen, Centre d'art contemporain du Luxembourg belge ...) als particuliere initiatieven (kunstencentra en -galerieën). Hij schrijft in opdracht van hedendaagse kunstencentra, musea, kunstenaars, collectioneurs, uitgeverijen, kunstgalerijen of verkoopzalen. Enkele van zijn opdrachtgevers zijn: Musée de la Photographie in Charleroi, de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Botanique, Fondation Boghossian – Villa Empain et Maison Particulière in Brussel, Sotheby's en Christie's in Parijs en Marta Herford GcmbH in Duitsland. Sinds 2018 is hij gastspreker in La Cambre waar hij instaat voor de module *Art(s) et écriture(s)* voor masterstudenten. Sinds 2022 is hij ook gastspreker voor de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel. Hij werkte als opdrachthouder voor de Musea van de Stad Brussel in 2018 en 2019.

Stephan Balleux, *White Canevas (with a twist)*, 2010, porselein

BEELDMATERIAAL

Copyrights beelden: de kunstenaars en/of de galerijen

Etodie Antoine, *Lipstick*, 2015

Damien De Lepeleire, *Homeless Barocco*, 2018

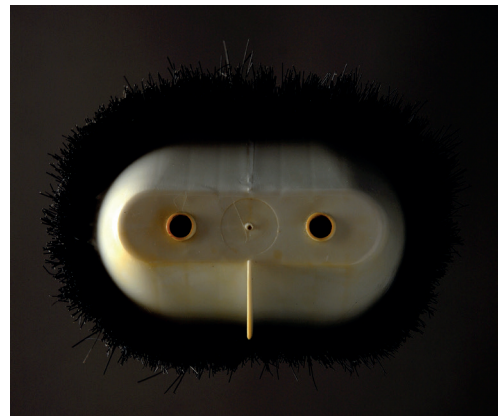
Marco De Sanctis, *Le Menteur (The Liar)*, 2022, gemengde techniek / brons

Nicolás Lamas, *Paroxysm*, 2018

Gudny Rosa Ingimarsdottir, *wallpaper*, 2018, uitgesneden behang en stiksels op papier

Olivier Goka, *La Collection Vonpischmeyer* (sculpturen en maskers), assemblages van voorwerpen en stukken plastic die op straat of in de vuilnisbakken van rommelmarkten zijn gevonden, Foto's © Bernard Babette

Sabrina Montiel-Soto, *Il est parti en éteignant la lumière*, 2009, stof, plastiek

Léa Mayer, *Sans titre (bouquet classique, composé par Valérie le 24 avril 2014)*, gouache, aquarel en olieverf op gesneden papier, vaas

Leon Vranken, *Partly Cloudy*, 2021, acryl op canvas en PVC regenjas

Benoît Felix, *À la lettre (une ligne dans le ciel)*, 2011, gespleten fotolithografie, Bruno Robbe edities

Miller Levy, *Oulipisme*, 1995-2022, boeken geknipt en verwisseld onder plexiglas

Sandra Lecoq, *Penis Carpet*, 2001-2021, restjes geweven en genaaid stoffen

Opkomend talent

CURATOR

Tania Nasielski

Tijdens de tentoonstelling *L'art de rien* komt opkomend talent aan bod in CENTRALE | box en CENTRALE | vitrine.

CENTRALE | box FOR CONTEMPORARY ART

Tentoonstellingsruimte voor laureaten die de prijs van de CENTRALE ontvingen in het kader van langdurige samenwerkingsverbanden

© Sofhie Mavroudis

23.11.2023 > 17.03.2024

Sofhie Mavroudis

Laureate CENTRALE for contemporary art >
Carte de Visite | ARTopenKUNST prijs 2021

A bread in the wall

Sofhie Mavroudis stelt de tentoonstelling *A bread in the wall* in CENTRALE | box voor.

De kunstenaar stelt de notie van overdracht in vraag, met name via taal en tradities.

Op basis van een onvolledige kennis van de taal van haar vader, gebruikt ze gebaren als initiator van een verandering van toestand en kent ze aan de verschillende objecten die zo ontstaan een eigen symboliek toe.

De kunstenaar vertrekt van een in het Grieks geschreven boek, waaruit ze de woorden wist die ze niet begrijpt. Ze zoekt naar een creatief proces dat de transformatie mogelijk maakt van

dit object, dat zijn primaire rol van het overdragen van geschiedenis heeft verloren, in een proces dat dicht bij veerkracht staat.

Sofhie Mavroudis (1978, woont in Bergen, werkt in Brussel) studeerde af in beeldhouwkunst aan de Académie des Beaux-Arts Alphonse Darville in Charleroi en in toegepaste kunsten aan het Institut Bischoffseim in Brussel. De afgelopen jaren heeft Sofhie Mavroudis tentoongesteld in instellingen en kunstencentra in België, Frankrijk en Italië. *A bread in the wall* is haar eerste solotentoonstelling in Brussel.

CENTRALE | vitrine

FOR CONTEMPORARY ART

Een uitstalraam voor *in-situ*-projecten van Brusselse kunstenaars, geselecteerd na een projectoproep

Antoinette d'Ansembourg, *Minimondes 2205 et 2202*, fototentoonstelling, Out of order, Pilar ULB, Brussel, 2023, Foto: Silvia Cappellari

23.11.2023 > 17.03.2024

Antoinette d'Ansembourg

De CENTRALE presenteert de tentoonstelling van Antoinette d'Ansembourg in CENTRALE | vitrine.

Voor de tijdloze vreemdheid die de installaties van Antoinette d'Ansembourg uitstralen, wordt de kunstenaar geïnspireerd door het grondgebied van de stad, waar dagelijks nieuwe bouwwerven opduiken waarbij gebouwen worden opengereten en straten worden uitgegraven om de boven- of ondergrondse netwerken van leidingen bloot te leggen die de stad als een levend wezen voorzien van hun vloeistoffen of elektrische stroom. In deze gebieden die niet toegankelijk zijn voor het publiek en die een onzekere tijdsduur hebben, merkt ze de verbanden op tussen puin en planten die het vermogen hebben om in vijandige omgevingen te groeien. Ze is gevoelig voor deze veranderingen in de aard van wezens en dingen, voor hun transgene potentieel. Een "confrontatie tussen de menselijke constructie

en de ontwikkeling van de natuur", die de kunstenaar bevaart in de constructie zelf van haar installaties, waar onuitsprekelijke mutaties worden gevormd en onnatuurlijke organismen worden geboren, als gevolg van de onwaarschijnlijke combinatie van het levende en het afval.

Antoinette d'Ansembourg (1994, woont en werkt in Brussel) heeft een master in schilderkunst van ENSAV La Cambre in Brussel. Ze is medeoprichtster van het Atelier Triphasé in Brussel, dat als doel heeft jonge kunstenaars te ondersteunen. Ze werkt met keramiek, beeldhouwkunst, installaties, teken- en schilderkunst. Antoinette d'Ansembourg heeft tentoongesteld in België (Mad home of creators, La Vallée, Cloud Seven ...), Frankrijk (Centre Wallonie-Bruxelles Parijs, Galerie Romero Paprocki Parijs) en Brazilië (Rio Grande do Norte).

Agenda

22.11.2023, 10:30 > 12:30

Persconferentie *L'art de rien* met de gastcurator François de Coninck
CENTRALE | hall

22.11.2023, 12:30 > 13:30

Persconferentie opkomend talent met de kunstenaars
CENTRALE | box, CENTRALE | vitrine

22.11.2023, 16:00 > 20:30

Vernissage *L'art de rien*
CENTRALE | hall

22.11.2023, 16:00 > 20:30

Vernissage Sofhie Mavroudis
A bread in the wall
CENTRALE | box

22.11.2023, 16:00 > 20:30

Vernissage Antoinette d'Ansembourg
CENTRALE | vitrine

29.11.2023, 13:00

Tussen de lessen door, gratis bezoek voor leerkrachten en verenigingen
CENTRALE | hall

CENTRALE Cinema in samenwerking met het Centre du Film sur l'Art

Woensdag, 12:30
Programma & data te bevestigen
CENTRALE | atelier

Zondag @ CENTRALE

Gratis rondleiding (NL, FR, inbegrepen in de toegangsprijs)
Elke eerste zondag van de maand om 11:30
CENTRALE | hall

Workshop @ CENTRALE

Woensdag, 14:00 > 16:00
13.12.2023, 10 & 24.01, 14 & 28.02, 13.03.2024
Creatieve intergenerationele workshops (vanaf 8 jaar)
De CENTRALE biedt 6 workshops aan in het kader

van de tentoonstelling *L'art de rien* onder leiding van een kunstenaar/kunstenares, laureaat/laureate van een projectoproep.
Inschrijving: info@centrale.brussels
CENTRALE | atelier

Performance van Coraline Guilbeau

Datum nog te bepalen

Coraline Guilbeau (Nantes, 1991). Woont en werkt in Brussel. Ze stelde (onder andere) tentoon in Cultuurcentrum Strombeek (Strombeek-Bever), FUTURA Center for Contemporary Art (Praag), Studio Thor (Brussel), Centre Wallonie-Bruxelles (Parijs), SB34 (Brussel), Eponyme Galerie, (Bordeaux), Zsenne Art Lab (Brussel), Rectangle (Brussel), ALMA (Parijs), Wiels (Brussel), Clovis XV (Brussel), 5UN7 (Bordeaux) en 019 (Gent).

Coraline Guilbeau creëert performances die plaatsvinden in specifieke installaties. Elk project is contextueel en krijgt vorm vanuit een ontmoeting, een ruimte, een gegeven situatie. Ze legt zich vooral toe op performance als medium. Ze behandelt geen onderwerpen via haar performances, maar gaat na wat de performance ons als dusdanig kan leren.

Vocale performance van Bernard Massuir

Datum te bepalen

Naast acteur, clown, muzikant, componist en vocaal acrobaat, of wandelaar van onbetreden paden, zoals hij zichzelf graag omschrijft, is Bernard Massuir (België, 1963) ook regisseur.

“Le chant sans texte de Bernard Massuir n'est que souffle, onomatopées, volutes aériennes et chuchotements” (Le Soir 28.08.2022)

Bernard Massuir heeft er altijd van gedroomd om kunstwerken te interpreteren, om beeldende vormen om te zetten naar zijn medium: de stem, improvisatie en muzikale emotie. De kunstenaar werd door de curator uitgenodigd om live een vocaal werk te creëren geïnspireerd door de tentoonstelling. Hij kiest zelf bepaalde werken die hij voor het publiek zal vertolken.

Workshop met Olivier Goka

Datum nog te bepalen

Als ambachtsman gefocust op recyclage verzamelt **Olivier Goka** zorgvuldig voorwerpen of stukken van plastic voorwerpen die hij aantreft op straat en in afvalbakken op vlooienmarkten of die de leden van zijn Recycle Club aan hem bezorgen. Na de voorwerpen te hebben gesorteerd, geldt nog maar één regel voor ze opnieuw worden geassembleerd: er wordt niet geraakt aan hun kleur of vorm.

Tijdens deze workshop die openstaat voor iedereen, helpt de kunstenaar de deelnemers om creatief aan de slag te gaan met alledaagse voorwerpen.

U vindt alle evenementen en tentoonstellingen van de CENTRALE op www.centrale.brussels

In hartje Brussel, in een oude elektriciteitscentrale vond de CENTRALE for contemporary art, het kunstencentrum van de Stad Brussel, haar onderkomen. Het centrum geeft blijk van een geëngageerde en open visie op kunst, afgestemd op de stad en de maatschappij. Elk jaar vinden in de verschillende ruimten van het centrum multidisciplinaire tentoonstellingen en projecten plaats met bekende en onbekende kunstenaars, al dan niet afkomstig uit Brussel en België.

CENTRALE | hall stelt tentoonstellingen voor waarin een bekende en in Brussel gevestigde beeldende kunstena(a)r(es) in dialoog gaat met een kunstena(a)r(es) van zijn of haar keuze. Daarnaast zijn er ook de collectieve tentoonstellingen die een veelheid aan benaderingen laten zien.

CENTRALE | box is er voor opkomend talent en begeleidt jonge kunstenaars in de ontwikkeling van hun creatieve project.

Sinds 2021 dient de **CENTRALE | vitrine**, in de Sint-Katelijnestraat 13, als uitstalraam voor de laureaten van een jaarlijkse projectoproep.

De CENTRALE werkt ook samen met de Brusselse kunsthogescholen. Sinds 2017 is het centrum een opleidingsplek van studenten die de **master CARE** volgen, een master rond de tentoonstellingsberoepen die werd opgericht in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. In juli 2020 werden tijdens de eerste editie van het **Brussels Videonline Festival**, dat samen met 7 scholen wordt

georganiseerd, films vertoond van 21 onlangs afgestudeerde kunstenaars. Het festival wordt nu om de twee jaar in februari gehouden. Volgende editie: februari 2024.

De CENTRALE ontwikkelt haar programma door te vertrekken van de beeldende kunsten en er aansluitende performances, concerten, kunstfilmvertoningen, ontmoetingen, debatten ... in te integreren. Er wordt ook veel aandacht besteed aan samenwerkingen met andere lokale en internationale culturele instellingen.

Bij de CENTRALE staat **het publiek** centraal: iedereen – zowel de individuele bezoeker, schoolgroepen, verenigingen als gezinnen, al dan niet vertrouwd met kunst – kan er terecht om kunst te ontdekken of voor een activiteit afgestemd op hun interesses. Dat kan een rondleiding zijn, een workshop, cocreatie van een kunstwerk ...

De **publiekswerking** van de CENTRALE heeft bijzondere aandacht voor de behoeften van verenigingen en schoolgroepen om in het kader van de tentoonstellingen acties op maat op te zetten. Het MOODBOARD, bij het onthaal van de CENTRALE, toont de publiekswerking die ontwikkeld wordt in het centrum en met de buurt.

Kortom, een **globaal cultureel project** in dienst van het publiek en de kunstenaars, verrijkt door verschillende partnerschappen.

CENTRALE | hall

Monografische en thematische tentoonstellingen van Brusselse, Belgische en internationale kunstenaars, en parallel daaraan een multidisciplinaire programmatie

CENTRALE | box

Solotentoonstellingen van laureaten die de prijs van de Stad Brussel ontvingen in het kader van langdurige samenwerkingsverbanden (ArtContest, Mediatine, Watch this Space, enz.)

CENTRALE FOR CONTEMPORARY ART

CENTRALE | vitrine

Sint-Katelijnestraat 13
In-situ-installaties van Brusselse kunstenaars na oproep en selectie door een professionele jury

CENTRALE | atelier

Creative workshops, vertoningen, talks, lezingen, dj-sets, enz.

CENTRALE | extramuros

Brussel: installaties in de openbare ruimte (werken van l'Atlas) en samenwerkingsverbanden
Internationaal: tentoonstellingen en samenwerkingsverbanden op verplaatsing

Praktische informatie

BEZOEK AAN DE CENTRALE

Kids: Aan het onthaal kan u gratis een speelse gids voor kinderen geïllustreerd door een kunstenaar van La Cambre vragen.

Rondleidingen en workshops worden op maat georganiseerd voor groepen, scholen en verenigingen.

Voorwaarden: www.centrale.brussels

TICKETS

€ 10,00 Normaal tarief

€ 6,00 65+

€ 4,00 Studentenkaart | Lerarenkaart | Inwoners van de stad Brussel (1000-1020-1130-1120)

€ 2,50 Kunststudentkaart (18-26 j) | Werkzoekende (attest) | Recht op verhoogde tegemoetkoming | Ontvanger van een leefloon

€ 1,25 Art. 27

Gratis -18 jaar | Groepsbegeleider | ICOM | AICA | Brussels Card | MuseumPassMusées | Pers (kaart) | Personen met een handicap + begeleider | European Disability Card

Gratis CENTRALE | box & CENTRALE | vitrine

Visites guidées à la CENTRALE

Reservatie is noodzakelijk, minimum 3 weken op voorhand via info@centrale.brussels

€ 100/gids + € 6/persoon (max. 20 pers.)

Eerste zondag van de maand 11u30 : gratis rondleiding (inbegrepen in de toegangsprijs)

Verenigingen en schoolgroepen

Scholen: € 50/gids

Workshop met een kunstenaar | kunstenaars (+ rondleiding)

2h | €150 of Art.27 tickets | max. 15 deelnemers

BEREIKBAARHEID

Metro : Sint-Katelijne – Beurs – De Brouckère

Trein : Centraal Station

Onthaal/ticketbalie/shop

Sint-Katelijneplein 45

1000 Brussel

CENTRALE | hall & CENTRALE | box

Sint-Katelijneplein 44

1000 Brussel

Woensdag > Zondag 10:30 > 18:00

Toegankelijk voor PBM

CENTRALE | vitrine

Sint-Katelijnestraat 13

1000 Brussel

Steeds zichtbaar van in de Sint-Katelijnestraat

Sluit om 16.00 uur op 24 & 31.12.2023

CONTACTEN CENTRALE

www.centrale.brussels

Onder toezicht van Delphine Houba, schepen van Cultuur van de Stad Brussel. Dienst Cultuur van de Stad Brussel – **CENTRALE for contemporary art** vzw Brussel-Musea-Tentoonstellingen

Directeur

Pascale Salesse - E. pascale.salesse@brucity.be

Artistiek directie

Tania Nasielski - E. tania.nasielski@brucity.be

Communicatieverantwoordelijke

Estielle Vandeweeeghe

T. +32 (0)2 279 64 86

E. estelle.vandeweeeghe@brucity.be

PERSCONTACTEN

CLUB PARADIS

www.clubparadis.be

☎ Micha Pycke

micha@clubparadis.be – T. +32 (0)486 68 00 70

☎ Albane Paret

albane@clubparadis.be – T. +32 (0)476 57 37 82

CONTACTEN COMMUNICATIE

Dienst Cultuur van de Stad Brussel

Estielle Vandeweeeghe

Communicatieverantwoordelijke CENTRALE

T. +32 (0)2 279 64 86

E. estelle.vandeweeeghe@brucity.be

Kabinet van Delphine Houba, schepen van Cultuur

Eloïse Pirard

Persverantwoordelijke

M. +32(0)474 41 05 44

E. eloise.pirard@brucity.be

Met dank aan

INSTITUTIONELE PARTNERS

Met de steun van de Promotie van Brussel, een bevoegdheid van de Federatie Wallonië-Brussel, en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Imago van Brussel)

CULTURELE PARTNERS

MEDIAPARTNERS

PRIVÉPARTNERS/SPONSORS

GALERIE LARA VINCY

IRÈNE LAUB

Gallery
Sofie Van de Velde

